

Čís. 4609.

Předepsáno-li ve stanovách společenstva s r. o., že v případě likvidace neb úpadku ručí člen do výše podílu (jeho násobku), nelze proti žalobě likvidujícího společenstva o zaplacení příplatku namítati, že likvidatoři nevyhlásili úpadku, ač měli tak učiniti.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1925, Rv II 862/24.)

Žalovaný byl členem žalujícího společenstva se 40 podíly po 200 K a zaplatil jednoduché podíly. Valná hromada společenstva usnesla se dne 14. ledna 1923, že vstoupí do likvidace a, ježto likvidační bilance vykazovala ztrátu, usnesl se likvidační výbor, požadovati dle Šu 11 stanov na všech členech zaplacení dvojnásobného podílu. Ježto žalovaný nevyhověl výzvě k zaplacení podílů, byl žalován o zaplacení 8.000 Kč. Žalovaný namítl, že žalující společenstvo jest ve stavu úpadku, že dle Šu 49 zákona ze dne 9. dubna 1873 čís. 70 ř. zák. jest likvidatorům ihned žádati za vyhlášení úpadku a že proto nemají práva, podati žalobu o doplacení podílů. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. **D ů v o d y:** V tomto sporu jde pouze o právní otázku, zdali likvidační výbor byl oprávněn vzhledem na předluženost společenstva žádati doplacení podílů na dvojnásobnou výši, či zda mu bylo žádati za vyhlášení úpadku. Jest sice správným, že dle Šu 49 cit. zák. mají likvidatoři povinnost, by v případě předluženosti společenstva žádali o vyhlášení úpadku, a že osobně jsou za to zodpovědní. Než tím není ještě vyloučeno, by likvidatoři nepoužili jiných prostředků, by se vyvarovali vyhlášení úpadku. Takovým prostředkem jest zvýšení podílů na dvojnásobnou výši ve smyslu Šu 76 cit. zák. a § 11 stanov žalujícího společenstva. Že doplnění podílu na dvojnásobnou výši není třeba za účelem uhrazení ztráty, žalovaná strana ani netvrdí. Dle Šu 44 cit. zák. přísluší likvidatorům právo, toto doplnění po případě žalobou žádati, pročez bylo žalobnímu návrhu vyhověti. Toto stanovisko zaujímal býv. nejvyšší soudní dvůr také ve svých rozhodnutích ze dne 1. března 1900 čís. 215 sb. Adler-Clemens čís. 2169 a ze dne 13. srpna 1903 čís. 8837, sb. Adler-Clemens čís. 2371 a ve svém plenis. usnesení ze dne 24. dubna 1906 Pres. 301 ex 1904 čís. 909 úřed. sbírky nejvyššího soudu kniha judikátů čís. 175. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** V zásadě nepopíral žalovaný svou ručební povinnost dle Šu 76 zák. o společenstvech čís. 70/1873. Opětuje však své námitky: 1. že likvidatoři nejsou oprávněni žalovati členy společenstva, neboť členové ručí věřitelům, nikoliv společenstvu, 2. že likvidatoři měli bez odkladu v případě zjištěné pasivity navrhnouti vyhlášení úpadku na jmění společenstva. První námitka jest nesprávná. Ručení členů dle Šu 76 zák. o společenstvech jest jejich povinností ke krytí schodku vůči společenstvu, jest povahy interní, věřitelé společenstva nemají takového přímého nároku proti nim. To vyplývá z Šu 85 zákona, podle něhož v případě úpadku správce úpadkové podstaty, nechce-li nastoupiti žalobou, provádí rozpočtení uhražovacích příspěvků. Avšak dle Šu 76 jest ručební povinnost členů za schodek stejná i v případě likvidace, zavedené z té příčiny, že dluhy společenstva nemohou jiným způsobem

býti kryty, ovšem v tomto případě mají likvidatoři pouze právní prostředek žaloby proti členům. Ani druhou námitku nelze uznati za správnou. Žalovaný namítal sice již ve sporu, že ani s přibráním dalších ručebních příspěvků členů není schodek, vykázaný bilancí ze dne 30. června 1923, kryt a že právě proto měli likvidatoři ihned dáti vyhlásiti na jmění společenstva úpadek, poněvadž další protahování likvidace při tomto k vyrovnání dluhů nezpůsobilém prostředku přiči se veřejnému pořádku. Avšak § 49 srovnale s § 84 odstavec druhý cit. zák. nevylučuje, aby za účelem zamezení úpadku nemohli se likvidatoři společenstva chopiti napřed jiných prostředků, jak plyne již z § 44 cit. zákona, mezi něž patří zejména dle §u 76 právo požadovati od členů zaplacení zvýšených podílů. Není to ovšem prostředkem jediným, aby se předešlo povinnosti v každém případě vyhlásiti ihned úpadek, jakmile bilance na papíře vykazuje třeba jen menší pasivitu. Zejména různé obratné využití situace při výkonu likvidačních obchodů, využití příležitosti k výhodnému zpeněžení aktivního jmění společenstva a pod. může býti kromě závaznosti členů ke zvýšenému zaplacení krycích příspěvků takovým vhodným prostředkem a jest proto nemístnou otázka odvolání, které že jsou to jiné vhodné prostředky likvidatorů k zabránění úpadku. Ovšem jest zapotřebí, aby aktivní jmění společenstva s připočtením těchto zvýšených příspěvků členských stačilo ke krytí dluhů, aby se opravdu úpadek tím způsobem zamezil. Žalovaný namítal, jak již uvedeno, že likvidatoři se chápou nezpůsobilého prostředku. Avšak teprve po realizaci tohoto způsobu likvidace dá se bezpečně posouditi, zda-li tento prostředek k tomu postačí. Zatím mají likvidatoři, kteří jednají za vlastní zodpovědnosti, patrně dobré pro to důvody, jednajíce té doby také aspoň za tichého souhlasu členstva. Neboť členstvo má příležitost, by usnesením valné hromady, jemuž se likvidatoři musí podrobiti (§ 47 cit. zák.), do způsobu provádění likvidace zasáhlo a jí určovalo směr (§ 27 cit. zák.), po případě i vynucením vyhlášení úpadku (§ 52 cit. zák. a 70 k. ř.). Nemožno tedy již nyní tvrditi s určitostí, že pokus, který likvidatoři podnikají, jest již napřed nezpůsobilým. Ukáže-li se však později takovým neb uzná-li členstvo usnesením valné hromady, že nemožno provésti likvidaci bez úpadku, bude teprve bezodkladnou povinností likvidatorů, by zařídili vyhlášení úpadku.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatel spatřuje nesprávné právní posouzení věci v tom, že odvolací soud neuznal podstatnost jeho námítky, kterou napadal jsoucnost nároku žalujícího společenstva na zaplacení zaručeného podílu na ztrátě, totiž že nebyl vyhlášen úpadek, ač likvidatoři společenstva tak učiniti měli. Ale tato námitka jest pro jsoucnost závazku žalovaného zcela nerozhodnou. Dle § 11 stanov společenstva sahá ručení členů v případě ztráty, plynoucí z roční bilance, do výše podílu, v případě likvidace neb úpadku do výše dvojnásobného podílu. To odpovídá §u 76 zákona o společenstvech. Jest nesporno, že společenstvo je v likvidaci a že k úhradě ztrát je potřebí plné části záruky členské do výše dvojnásobného podílu, ježto ztráty jinak hraditi nelze. Ručení za ztráty však neomezuje se,

jak zdá se míti za to dovolatel, jen na případ úpadku a povinnost člena z důvodu statutárního ručení, hraditi ztrátu, nastala již tím, že povstaly ztráty, převyšující výši členské záruky a jinak nenahraditelné a že likvidace byla usnesena. Ohlášením úpadku žalovaný by se své povinnosti, přispěti ku krytí ztráty, ani zbaviti nemohl, ani neohlášení úpadku nepřekáží nároku společenstva na krytí ztráty vůči členům. Úpadkem nastala by jen ta změna, že krytí vymáhati by se mohlo i rozvrhem v řízení úpadkovém, kdežto mimo úpadek vymáhá se jen sporem (§§ 76, 85 zák. o společn.). Povinnost likvidatorů ohlásiti úpadek nestaví a neruší povinnosti člena k úhradě schodku a námitkou ve sporu o tuto nelze onu povinnost likvidatorů uplatniti, stejně jako jiný dlužník nemůže svému věřiteli namítati proti žalobě o pohledávku, že věřitel je předlužen a měl ohlásiti úpadek. Opak pro nárok společenstva na úhradu schodku vůči jejímu členu ze zákona vyčísti nelze. Pokud však žalovaný může uplatniti jinak povinnost likvidatorů ohlásiti úpadek společenstva, není předmětem rozhodování v tomto sporu. Dle uvedeného jest členské ručení pohledávkou společenstva vůči členu, podmíněnou při vyšším ručení co do jsoucnosti i co do výše jednak ztrátou, nehrazenou, jednak také likvidací či úpadkem. (§ 11 stanov, § 76 zákona o spol., § 1 nařízení ze dne 21. března 1918 čís. 105 ř. zák.). To rozvedeno blíže v důvodech, uveřejněných v judikátu čís. 175 (bývalého Nejvyššího soudu ve Vídni). Likvidatoři jsou dle §u 44 zák. o společenstvech oprávněni vymáhati záruku a nerozhoduje o hmotné povinnosti člena k úhradě, zda je úpadek vyhlášen čili nic; vyhlášení úpadku nestaví nároku společenstva na úhradu, stejně jako opominutí ohlášení úpadku. Rovněž nerozhoduje, zda záruka členská plně ztráty společenstva uhradí. Je tedy nerozhodno, míní-li odvolací soud, zda se podaří likvidatorům ztráty zmenšiti, zda mají důvod, aby úpadku zatím neohlašovali, zda nekonali v tom směru svých povinností, zda tak činí za souhlasu členstva mlčky projeveného, nerozhodno je dále, jaký bude míti likvidace pravděpodobně výsledek, zda jest již jisto, že ztráta záruku členskou přesahuje. Úpadek by zajisté ztráty neumenšil. Rovněž je nerozhodno, zda odporuje předpoklad odvolacího soudu, že snad je možno nalézt cestu k zabránění úpadku během likvidace, situaci, vyplývající ze spisů.

Čís. 4610.

Z přípovědi prodatele, že dobytče jest zdravé, vzcházejí kupiteli pouze nároky dle §u 932 obč. zák. Vedle nároku na zrušení smlouvy, doplnění nebo slevu lze se domáhati náhrady škody jen tehdy, je-li tu zavinění zvláštní, mimo nesplněné záruky za určité vlastnosti. Lhůta §u 933 obč. zák. jest lhůtou propadnou a k nezachování jejímu dlužno vzítí zřetel z úřadu.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1925, Rv II 868/24.)

Žalobce koupil dne 26. června 1923 od žalovaného klisnu s výslovnou přípovědí žalovaného, že kůň jest zdravý a způsobilý k tahu. Žalobce prodal klisnu dále, avšak klisna byla u dalšího kupitele stížena dýchavičností, chronickým žaludečním katarem a překrvením srdečního